

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 pett vst. A Din 2.-, do 100 vst. A Din 2.50, od 100 do 300 vst. A Din 3.-, večji inerati pett vst. A Din 4.-. Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« večja mesečna v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBJ. JANA. Knaflicjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3134, 3135 in 3136

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 68, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob hotelu 181. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.301.

Deklaracija vlade

Danes dopolne se je vlada dr. Stojadinovića predstavila Narodnemu predstavništvu — Politika vlade bo slonela na načelu narodnega in državnega edinstva — Napoved važnih političnih zakonov — Gospodarska politika vlade.

Beograd, 4. julija. k. Danes se je vlada dr. Stojadinovića predstavila Narodnemu predstavništvu. Dopoldne ob 10. je imela sejo Narodna skupščina, ob 11. pa senat.

Za sejo Narodne skupščine je vladalo posebno zanimanje, ker se je pričakovalo, da se bo že na današnji seji položaj razčistil in pokazalo, kdo je za vlado in kdo proti njej. Pa tudi sama deklaracija vlade je zbuja veliko zanimanje ne samo v političnih, marveč še bolj v gospodarskih krogih, ker se je pričakovalo, da bo vlada podrobneje orisala svoj gospodarski program in naznačila smernice svoje bodoče finančne in gospodarske politike. Zato so bile galerije že davno pred napovedanim časom nabito polne občinstva. Popolnoma zasedena je bila tudi diplomatska loža, novinarsko ložo pa so do zadnjega kotička zasedli številni domači in tuji novinarji.

Seja Narodne skupščine

Seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.15, ko je vstopila vlada z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Ogromna večina Narodne skupščine je pozdravila prihod vlade z burnim aplavzom, ki se mu je pridružila tudi galerija. Posebno so vzklicali dr. Stojadinovića in generalu Živkovića. Mala skupina okrog bivšega ministrskega predsednika Jevtića pod vodstvom narodnega poslanca Dragiša Milovanovića pa je demonstrativno vzklkala Jevtića.

Po otvoritvi seje in odobritvi zapisnika je povzel besedo ministrski predsednik dr. Stojadinović, ki je najprvo prečital ukaz o ostavki Jevtićeve in o imenovanju svoje vlade. Narodni poslanci so čitanje ukaza poslušali stoji in ponovno pridružili ovacije vladi. Največje, več minut trajajoče so bile ovacije, ko je prečital ime ministra za vojsko in mornarico generala Petra Živkovića.

Sledilo je čitanje poročila verifikacijskega odbora o potrditvi mandatov narodnih poslancev iz skupine bivše JMO dr. Spahe, ki so bili izvoljeni na Mačkovi listi. Poročilo pride v razpravo na prihodnji seji Narodne skupščine.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je nato prečital ukaz o otvoritvi izrednega zasedanja novozvoljene Narodne skupščine. Poslanci so med čitanjem ukaza ponovno prirejali velike ovacije Nj. Vel. kralju in kraljevskemu namestništvu.

Ob splošni pozornosti je nato ponovno stopil na govorniški oder ministrski predsednik dr. Stojadinović in prečital naslednjo

Deklaracija vlade

Sestavljena z visokim zaupanjem kraljevih namestnikov se vlada, kateri imam čast predsedovati, predstavlja Narodnemu predstavništvu z naslednjo deklaracijo:

Zunanja politika

je določena že poprej z mirovnimi pogodbami, s pogodbami o zavezništvu in prijateljstvu, ter ima svoj pravec v okviru Male antante in Balkanske zveze ter v tradicionalnem zavezništvu in globokem prijateljstvu s Francijo. Določena je že po samem našem zemljepisnem položaju in po naši narodni zgodovini. Osnove te naše zunanje politike so velike in močne ter odgovarjajo življenjskim interesom kraljevine Jugoslavije ter jih smatramo za nespremenljive direktive pri vsem našem bodočem delu. Ostajajoč zvesto na dosežanem pravcu zunanje politike si bo vlada prizadevala, da obstoječa prijateljstva ohrani in poglobi, a istočasno želi sodelovati tudi z vsemi drugimi narodi in državami, ki streme za enakimi ideali ohranitve in organizacije miru. Iskreno in globoko udana ideji miru vlada ne more izpustiti izpred oči nevarnosti tekmovanja v oboroževanju. Sami v tem pogledu ne moremo nič

storiti, pač pa bomo iskreno podpirali vse prizadevanje za omejitve in znižanje oboroževanja. Dokler pa se v tem pogledu ne doseže trajni rezultati, ne smemo opustiti skrbi za našo lastno oboroženo silo. Za obrambo naše države niso prevelike nobene žrtve (viharne pritrjevanje). Vojska in mornarica sta bili vedno vsa naša moč in naš največji ponos (viharne ovacije vojski in generalu Živkoviću). Tako bo in mora ostati tudi v bodoče (znova viharne pritrjevanje).

Osnova notranje politike

Osnovni zakon notranje politike je ustava iz leta 1931. Vlada bo zvesta vsem načelom te ustave. Zlasti načelo narodnega in državnega edinstva bomo ne samo vedno in povsod naglašali, marveč tudi tvorno izvajali z zakonitostjo in spoštovanjem enakosti in enakopravnosti vseh državljanov. Pri tem delu bomo preuredili nekatere zakone, zlasti politične, da jih kar najbolj prilagodimo težnjam in željam naroda. To velja zlasti za razširjenje samouprav, za volilni zakon, za tiskovni zakon in za društveni zakon. Vlada želi, da na ta način omogoči resnično sodelovanje najširših slojev pri državni in samoupravni upravi.

Gospodarska politika

mora kreniti po novih potih. Vlada bo posvetila posebno pozornost zlasti rešitvi kmečkega problema, ravnotežju državnega proračuna, čuvanju vrednosti narodne valute in olajšanju bremen vsem slojem, da bi se na ta način poživela gospodarska delavnost v državi. Poleg vseh ekonomsko-finančnih problemov bo vlada posvetila svojo pozornost tudi vsem drugim vpra-

šanjem, zlasti socialnim in kulturnim problemom naroda. Želja vlade je, da bi se na vseh straneh občutil nov, zdrav in svež dah življenjske moči našega naroda.

Kraljeva oporoka

Zapuščina kralja Aleksandra I. Uedinitelja (Poslanci kličejo: Slava mu!), da čuvamo Jugoslavijo, je velika zapuščina, ki pa ni namenjena samo eni osebi, samo eni vladil ali eni politični skupini, nego vsemu jugoslovanskemu narodu. Vsi in vsakdo izmed nas in vsi skupaj imamo sveto dolžnost, da Jugoslavijo čuvamo in očuvamo! Vlada, ki ji imam čast biti na čelu, smatra, da bo to sveto oporoko najbolje čuvala, ako bo šla po poti pomirjenja političnih zaostrenosti potom koncentracije vseh narodnih sil z razširjenjem osnov, na katerih počiva avtoriteta države. Na ta način hoče vlada zadostiti zaupanju kraljevega namestništva in najti tudi pri Narodnem predstavništvu potrebno podporo.

Skupščina je sprejela deklaracijo vlade z odobravanjem in aplavzom. Le nekateri pristaji g. Jevtića so molčali.

Seja je bila nato zaključena brez glasovanja. Prihodnja seja bo v soboto dopoldne

Seja senata

Takoj po končani seji Narodne skupščine so se člani vlade odpeljali v senat, ki se je med tem sestel k seji pod predsedstvom dr. Tomasića. Tudi v senatu je predsednik vlade dr. Stojadinović prečital deklaracijo vlade, ki je bila sprejeta z odobravanjem. Senat bo imel popoldne poslovno sejo, na kateri bo rešil nekatere tekoče zadeve in izpolnil svoje odbore, nato pa se bo sestel k svoji seji klub senatorjev JNS, da na osnovi deklaracije vlade prouči politični položaj in zavzame svoje stališče.

Vojna med Italijo in Abesinijo neizbežna

Velike vojaške priprave Italije v Abesiniji — 10.000 km novih cest, 60 letališč, 50 radijskih postaj v Eritreji in Somaliji.

Addis Abeba 4. julija. V zadnjem času se je pričela tudi Abesinija z vso vneto pripravljati na odločilno borbo z Italijo. Vse do zadnjega so skušali abesinski državniki preprečiti vojno in angažirati za likvidacijo spora Društva narodov, Anglijo in celo Francijo. Zvesti so jim ostali le Angleži, ker so v sporu posredno prizadeti tudi njihovi lastni interesi. Kakor znano, uvažajo Abesinci velike količine orožja od vseh strani, zlasti pa iz evropskih držav. Sedaj so Francozi, Belgijci, Čehoslovanci in Danci ukinili vse dobave orožja Abesincem, kar je izzvalo v Addis Abebi veliko vznemirjenje. Belgijska vlada je naravnost prepovedala belgijskim tovarnam orožja vsako dobavo streliva in drugega vojnega materiala Abesiniji, ker noče, da bi ji Italija to očitala. Pariška vlada je to storila s privatnim obvestilom lyonskih in drugih tovarn, enako sta ravnali tudi čehoslovaška in danska vlada. Abesinci ostro protestirajo proti tem prepovedim, češ da niso utemeljene ne po obstoječih mednarodnih pogodbah niti po drugih pravnih določbah, marveč bi morale članice Društva narodov napadeno Abesinijo še celo na vso moč moralno in materialno podpirati.

Kljub temu prihajajo v Abesinijo dan za dnem veliki transporti orožja, stre-

liva, letal, tankov, plinskih bomb in drugega vojnega materiala. Vsa širna okolica abesinske prestolnice se je spremenila v velikansko taborišče, v katerem se tisoči abesinskih vojakov vadijo v rabi modernega orožja pod vodstvom inozemskih častnikov, katerih število gre že v stotine. Abesinsko uradništvo je mobilizirano pod vodstvom nemških častnikov. Nekaterim plemenom so pridelili grške in turške oficirje. Cesar Selasije, ki je sam prevzel vrhovno poveljstvo vojske, stalno nadzoruje večje in gradnjo cest, letališč, radijskih postaj ter transporte orožja in živeža, ki jih odvažajo proti eritrejski in somaljski meji. V ogledenosti in hararski želji so zgradili nebroj skladišč, ki so že polna vojnega materiala in živeža.

Asmara, 4. julija. Italijanske vojaške tehnične priprave v obeh vzhodno-afriških kolonijah so v poslednjih 3 mesecih izredno napredovale. Zgradili so velike vodovode, skopali in obnovili preko 70 vodnjakov, mestoma pa oskrbujejo vojaška taborišča z vodo, ki jo privajajo cisternske ladje. Vodnjaki dajejo po 5000 kub. metrov dnevno, 3 vodovi v Eritreji, ki deloma že delujejo, po 3500 kub. metrov.

Nadalje so zgradili 10.000 km novih cest, ki vodijo večinoma vse iz Massaua in Asmare proti meji. Splanirali so 60 letališč, na katerih gradijo sedaj že hangarje

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PRERAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** gredice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. znanje št. 25.485 od 26. 7. 1935.

in druge naprave. Postavili so 50 radijskih postaj. Za silo so izpolnili pristanišči v Massauu in Mogadišiju ter jih opremili z modernjšimi tehničnimi napravami za prekladanje in pretovarjanje orožja, streliva, drugega vojnega in gradbenega materiala ter živeža.

V ostalem prihajajo v Massauo in Mogadišio dnevno parniki z vojaštvom, delavci in velikimi tovari ne le iz Italije, nego tudi iz bližnjih večjih luk, od koder prihajajo zlasti arabski in drugi delavci ter velike količine življenjskih potrebščin in surovin.

Med delavstvom, ki je zaposleno v vročih nižinskih predelih je v zadnjem času nastalo znatno nezadovoljstvo, ker so morali delati pod enakimi plačilnimi pogoji v mnogo težjih podnebnih razmerah kakor drugi, ki so zaposleni v gorah. Ker se je govorilo celo že o nekem stavkovnem gibanju, je sedaj komisar general D. Bono tem delavcem povišal njih dnevne mezde za 10 do 15 lir.

Prva letalska ekadrila na poti v Eritrejo.

Rim, 4. julija. Snoči je odplul v vzhodno Afriko iz Cagliarija na Sardiniji parnik »Bia amano« z večjimi oddelki vojaštva in tovorom vojnega materiala. Parnik »Nazario Sauro« je ponoči odplul iz Livorna s 1000 vojniki in oficirji. Davi je zapustila goriško letališče tudi 1. italijanska letalska eskadrila, ki namerava z dvema vmesnima pristankoma preleteti vročo progore Gorice do Massaua, ki meri preko 3000 km v dveh dneh.

Proslava 50 letnice dr. Milana Vidmarja

Intimna svečanost v restavraciji »Zvezde«. — Slavljenčevo življenje in delo.

Ljubljana, 4. julija.

Ljubljanski šahisti so sinoči priredili velemojstru dr. Milanu Vidmarju intimno družabno večer v proslavo njegove 50 letnice. V steklenem paviljonu restavracije »Zvezda« je zbralo mnogo njegovih čestilcev, ki so mu izrekli svoje čestitke k jubileju, poudarjajoč njegove velike zasluge za razvoj slovenskega šaha in njegovo znanstveno delo kot učenjaka svetovnega slovesa. Slavljenec se je zahvalil v daljšem govoru, kjer je med drugim omenil razloge, zakaj ne more sodelovati na mojstrskem turnirju v Beogradu, na koncu pa je napil v procvit sloven. šahovske zveze.

Dr. Milan Vidmar je bil rojen dne 20. junija 1885 v Ljubljani na Starem trgu kot sin znanega tovarnarja dežnikov, Josipa Vidmarja. Osnovno, kakor tudi srednjo šolo je dovršil v Ljubljani, vendar na precej sivojstven način. Pravil je 7 gimnazijskih razredov, nato pa maturo na realni in šele leto kasneje gimnazijsko maturo v Novem mestu. L. 1907 se je vpisal na dunajsko tehniko, kjer je bil 1910 promoviran iz strojništva s temo »Teorija centrifugalnih sesalč«. L. 1918 je na Dunaju položil izpit za priv. docenta, naslednje leto pa so ga poklicali na ljubljansko univerzo, ki se je ravno takrat ustanovila. Zanimivo je, da je imel dr. Vidmar od profesorjev sploh prvo predavanje na novo ustanovljeni univerzi. Tu deluje še danes in ima največje zasluge za izpolnitev zlasti elektrotehničnega instituta, deležen pa je bil tudi najvišjih časti. Dvakrat je bil dekan tehnične fakultete (1925/26 in 1933/34), v šolskem letu 1928/29 pa rektor. Že zgodaj se je posvetil znanstvenemu delu in je napisal več knjig, ki so mu prinesle svetovno slavo. L. 1918 je napisal razpravo »Der Wirtschaftliche Aufbau der elektrischen Maschinen«, ki je bila prevedena tudi v francoščino in ruščino, l. 1920 znamenito »Die Transformatoren«, ki je doživela dve izdaji in je bila prevedena tudi v ruščino, l. 1925 »Der Transformator in Betrieb«, 1928 »Vorlesungen über die wirtschaftlichen Grundlagen der Elektrotechnik«, ki je doživela v ruščini dve izdaji, istega leta »Wirkungsweise elektrischer Maschinen«, letos pa knjigo »Der kupferarme Transformator«. L. 1932 je tudi izdal knjigo »Šah«, ki je ena najboljših na tem polju. Dr. Vidmar kaže svoj svetovni nazor v naravnem filozofskem delu »Moj pogled na svet«, ki je ravno kar v tisku in bo v kratkem izšlo. V znak priznanja njegovemu znanstvenemu delu je bil odlikovan z redom Sv. Save II. razreda, v Avstriji pa l. 1930 z »Grosses Ehrenzeichen« in je bil obenem imenovan za častnega dopisnega člana zveze nemških elektrotehnikov.

Šah je začel igrati s 15. leti. Z 19. leti je že igral na glavnem turnirju v Koburgu in je delil z Neumannom prvo in drugo mesto. Vsa naslednja leta ga svedemo na vseh večjih mednarodnih

turnirjih, kjer je bil vedno med nagrajenimi. L. 1906 je v Nürnbergu delil s Tarraschem 9. in 10. mesto, 1907 na Dunaju z Maroczyjem in Schlechterjem 3. do 5. mesto, istega leta v Karlsbadu 6. mesto, 1908 v Pragi 3. mesto pol točke za Durasom in Schlechterjem, ki sta si delila prvi mesti, 1909 v Göteborgu 1. mesto, 1911 v San Sebastianu z Rubinsteinom 2. in 3. mesto za Capablancom, 1913 je postal prvak Madžarske na madžarskem nacionalnem turnirju. Zadnji predvojni turnir leta 1914 v Mannheimu, kjer sta vodila z dr. Aljechinom, je bil zaradi izbruha svetovne vojne predčasno zaključen. Po vojni je dr. Vidmar dosegel l. 1918 v Berlinu na turnirju štirih mojstrov (Schlechter, Rubinstein, Mieses in dr. Vidmar) prvo mesto, isto leto v Koficah za Retjem 2. mesto, 1922 v Londonu za Capablancom in dr. Aljechinom 3. mesto, 1925 v Hastingsu 1. in 2. mesto z dr. Aljechinom, 1926 na Semmeringu 3. mesto za Spielmannom in dr. Aljechinom, 1927 v New Yorku in v Londonu 4. mesto, 1931 na Bledu 4. do 6. mesto in 1933 v Sliachu s Flohrom 1. in 2. m.

Kakor vidimo, se je dr. Vidmar proslavljal na vseh poljih, kjer je sodeloval. Govori in piše med drugim tudi 6 svetovnih jezikov, prav ponosen pa je kot navdušen avtomobilist na šoferski izpit, ki ga je položil l. 1923. Dr. Vidmar ima največje zasluge, da so ravno Slovenci najboljši šahisti v Jugoslaviji in je na to upravičen ponosen, kakor je sam zatrjeval sinoči. Uglednemu učenjaku in šahovskemu velemojstru želimo tudi mi ob njegovi 50 letnici še mnogo let krepkega delovanja na znanstvenem in šahovskem polju v procvit in slavo naše domovine.

Resnica v očih bode

Zaradi našega poročila o namerah bivšega Jevtić-Marušičevega režima, da internira nad 100 svojih političnih nasprotnikov, se razburja današnji »Glas Naroda«. Glasilo g. dr. Marušića zatrjuje, da to ni res in nam očita, kakor da smo si vse izmislili. Obenem pa citira beograjsko »Vreme«, ki prinaša poročilo o isti stvari in ki v celoti potrjuje naše informacije. Ker je znano, kako tesne zveze sta imela lista »Vreme« in »Novosti« z režimom gg. Jevtića in dr. Marušića, ne more biti nobenega dvoma, da so te informacije popolnoma točne. Zato naj se glasilo dr. Marušića razračuna s njima!

Novi šef Centralnega presbiroa

Beograd, 4. julija. p. S kraljevim ukazom je na predlog predsednika vlade imenovan za šefa centralnega presbiroa bivši šef CP dr. Kosta Luković.

PODPIRAJTE CMD!

— Seja Centralne industrijskih korporacij v Beogradu, ki bi se morala vršiti jutri, je postojena za neobstoja šta.

Velik praznik višnjegorskih gasilcev

Proslava 50 letnice obstoja gasilske čete in razvitje novega prapora.

Višnja gora, 3. julija.

V Višnji gori se nam obeta v dne 6. in 7. t. n. lepo slavlje. Naše mesto se pripravljajo na svečano proslavo 50 letnega obstoja gasilske čete. Vsi Višnjani se zavajajo, kaj pomeni ta doba obstoja društva, zato so se s tem večjo vneto pripravili priprav.

Naše čitatelje bo gotovo sanimala zgodovina gasilske čete v Višnji gori, zato jo podajamo v kratkim obliki. Bilo je l. 1885. Zelenice se ni bilo v dolini pod mestom. Vse višnjegorsko življenje je bilo osredotočeno ob edini prometni žili, državni cesti, ki je vezala preko Ljubljane Trst in Beljak s Karlovcem in Zagrebom. V onih patriarhalnih časih se je še kaj rada šopirila po naših krajih blažena nemščina in kaj radi so smatrali človeka, ki ni sledil tej mentaliteti, za manj vrednega. V tisti dobi je zbral okoli sebe g. Gilly Peter ml. 6 mladih pevcev, ki so pod njegovim vodstvom zasloveli po vsej višnjegorski dolini kot izborni izveščani pevci. Ta mala a agilna pevka četa je bila kader poznejšega požarnega društva naše doline. Na šoli v Višnji gori je služboval takrat — danes še pokojni Skrbinec Janko, ki se je tem mladim idealistom pridružil. Tako se je po malem začela orati ledina. Lepota in milina naše slovenske pesmi je zvezala te ljudi v neločljivo celoto. Med temi je vzklikala zamisel, ustanoviti si v Višnji gori požarno društvo. Najprej je bilo treba seveda pomisliti na pravila, katera so dobili od požarne brambe v Kamniku, ki je bila ustanovljena 3 leta prej. Ta pravila je razmeram v Višnji gori prilagodil g. Gilly Peter ml., kaligrafično jih je pa napisal učitelj Hočevar Janko, doma iz »Pajždov« pri Višnji gori.

Sklican je bil ustanovni občni zbor, ki se je vršil v »Faturjevi hiši«. Takoj pri ustanovitvi je šlo društvo že lepo četo 40 navdušenih sodelavcev, ki so si na čelo postavili nadučitelja Skerbinca Janka. Njegov namestnik je pa bil ena najuglednejših višnjegorskih osebnosti Gilly Peter starejši. Glavni trobentač društva je bil Pašk Jožef, njegov namestnik pa Mišnaš Jožef.

Društvo je obstajalo, ni pa imelo pravičesar, kakor za vse dobro in lepo vneto voljo. V takratnih časih ni bilo v Višnji gori še nikakih uradov, radi česar je razumljivo, da se v naših krajih ni šopirilo bogastvo. Zato je vsega obdobjanja vredna ambicioznost takratnih posameznih članov, ki so si v najkrajšem času nabavili svoje lastne parade uniforme. Vsi kot eni so šli na delo, vsi brezplačno in poleg tega še na svoje stroške. Uspeh je bil za višnjegorske razmere ogromen: še isto leto je bila za društvo kupljena hiša, bivša mesnica Nandotovega Janeza in adaptirana svojim namenom primerno. Mesto Višnja gora je imelo v tistih časih ročno brizgalno in 2 berglovki. Ta inventar je prevzelo novo društvo, ki je bilo od tedaj naprej kot organizirana celota vedno in ob vsakem času na straži ter vsakemu za slučaj požara ali kakih druge elementarne nevarnosti neprestano in nesebično v pomoč. Kje so že po večini oni, ki so v takratnih časih in razmerah varovali naše mestce nesreče požara? Večina jih je odšla v večnost in današnja mlajša generacija samo iz pripovedovanja starih in ovislih veteranov zana, da je živel nekoč v Višnji gori »Brajdel« Hmčov Tonček, »Bartelj« in drugi. Družine: Perko, Pašk, Vovk, Koricki, Kamenčan, Planinšek, Vidic, Turk, Sevshek, Starcer, Zajc so bile dolgo kader gasilskega društva v Višnji gori. Od prvih članov žive še: Gilly Peter, viš. poštni oficijal v pok., Pašk Nace, Planinšek Franc, Kastelic Jožef in Zajc Matija. — Zanimalo bo gotovo prijatelje čete, da so naši predhodniki hiteali na pomoč še skoro pred polstoletjem v Vel. Pece v fari St. Vid, kjer je eden največjih požarov, kar jih je doživelo društvo, upešili vse vas. Ostala je od vsega le cerkev. Gašenje je bilo radi pomanjkanja vode popolnoma onemogočeno; reševali so živino in druge premičnine v vedni nevarnosti za lastno življenje.

Po daljši dobi je prevzel vodstvo društva Skufca Jože, vulgo »Polček«, ki ga je vodil skozi razne peripetije. Za njim je nastopil mladi, temperamentni in upadli višnjegorski trgovec in župan Perko Anton. — Od njegovim vodstvom se je življenje v društvu poživilo in Višnja gora je obdržala v tem p. gledu svojo dominantno pozicijo v vsem sodnem okraju. Velika škoda za društvo je bila, da je smrt prezgodaj pokosila to mlado, ambiciozno življenje.

Za tem so vodili gasilce: Zavodnik Anton, Sevshek Alojzij, Omahan Mio, Bregar Ignacij, Volk Jožef, Praznik Josip. Danes predseduje četi Skufca Josip, posestnik v Višnji gori.

V dolgi polstoletni dobi je prebrodilo društvo težke krize, a klonilo ni. V njem se je vedno gojila nacionalna zavest, lepo slovensko petje in imelo je svoječasno celotno svojo lastno godbo na pihala. Voja vira je »vna« njegov delavce na vse strani. Lepo število jih je, ki so pustili svoja mlada življenja na krvavih poljih.

Danes ima gasilski četa dokajšnje število lastnih oblek, tako paradižni kakor delavskih. Ponaša se s eno prvih motorov, ima razstano lestvo in dokaj drugega pribora.

In letos v dne 6. in 7. julija praznuje četa Višnja gora svoj zlati jubilej — svojo 50 letnico. Ob tej priliki razvije tudi svoj prapor, ki bodi glasnik poznejši generaciji kot simbol ljubezni do domovine in svojega bližnjega. Kako zelo resno in kako lepe naloge so se poprijeli naši gasilci, dokazuje tudi to, da je prevzel pokroviteljstvo nad prireditvijo g. ben, ki bo pa tudi kumoval našemu novemu praporu. Za vse to smo mu mi Višnjegorci iskreno hvaležni.

Višnja gora se z vso svojo okolico veseli teh dni ter v radosti pričakuje številnih svojih prijateljev od blizu in daleč. Pokažimo s številno udeležbo na proslavi, da znamo ceniti ogromno delo, ki ga je

Obtrniki opozarjajo na svoje delo

Na liceju je Društvo jugoslovanskih obrtnikov v soboto otvorilo zanimivo razstavo.

Ljubljana, 4. julija.

Večji in manjši velesejmi trajajo v Ljubljani zadnja leta skoraj neprestano; da jih pa ljudje kljub temu še vedno obiskujejo, pomeni, da so skrbno pripravljene in da so res potrebne. Zlasti so potrebne razstave za obrtnike, kajti obrtniki morajo neprestano opozarjati na svoje delo, vpravo sugerirati ljudem, da je njihovo delo solidno ter da ne zaostaja po kvaliteti za industrijskimi izdelki. Za obstoj se je treba boriti in pogosto obrtniške razstave so zadnje čase odraz borbe obrtnikov za obstoj. Dokazujejo pa tudi, da obrtniki niso več tako konservativni, kakor so bili še pred leti; tudi v pogledu propagande sledijo duhu časa.

V soboto je bila otvorjena obrtniška razstava Društva jugoslovanskih obrtnikov na liceju. Razstavne palače Ljubljana nima, zato imajo prireditelji raznih razstav, ki jih v Ljubljani ni malo, še tem težje delo. Ne moremo reči, da so šolski prostori primerni za razstavo, vendar so jih prireditelji znali dobro izrabi. Razstavljalce so lahko delili po strokah v posameznih učilnicah, da je skoraj vsaka soba prav za prav sama vase zaključena mala razstava. V največjem prostoru, v telovadnici, je pa velika umetnostna razstava. Razstavlja namreč tudi znani trgovec umetnin A. Kos, — je to njegova 16. razstava. Razstavlja je v raznih naših krajih. Umetnostna razstava na obrtniški je nedvomno atrakcija. Seveda ne pomeni, da umetnike uvrščamo po kvalifikaciji med obrtnike, čeprav so obrtniki tudi svoje vrste umetniki. Razen štehtih slik naših umetnikov skoraj vseh struj — n. pr. Jakopičevih slik je 25 — razstavlja Kos tudi pohištvo v slogu Louisa XV., mizo, naslonjače, vitrino, ki je tudi umetnina zase in ne moti ubranosti slikarske razstave. Razstavljen je tudi Piratov kralj, bron, ki učinkuje dominantno. Pri vходу telovadnice je razstavil Kunovar krasno marmornato vazo, ki je namenjena srečnemu obiskovalcu razstave.

V pritličju je še 6 razstavnih prostorov. Najbolj so zastopani mizarji, in sicer ljubljanski, ki hočejo dokazati, da se lahko kosajo z izdelki tovarišev izven mesta, čeprav so obremenjeni z mnogimi da-

članstvo doprinele v svoji podrtovnosti v polstoletni dobi obstoja društva. Naj se pa tudi da vnapredu posameznikom, da bodo šli naprej za ciljem, ki je izražen v besedah: za domovino in kralja ter v pomoč sošolcem.

V soboto zvečer bo v sobolarni v Višnji gori slavnostna akademija, kjer bodo podeljene najstarejšim in švedim članom diplome. Medtem mehaniški zbor zapoje nekaj modernejših pesmi, godba bo igrala nekaj komadov in mala deca nastopi s svojimi vajami. Koj po akademiji bo mirozvoj po mestu, ki bo slavnostno razsvetljena. Po vseh grilih bodo goreli krovi.

Nedeljako jutro nam pripelje drage goste in različni krajev. Namovedena je maša na prostem, po tej pa nastopi najslavnejši trenutek: blagoslovitev novega prapora, ki ga je izdelal priznani strokovnjak umetne domače obrti g. Račič Božo v Ljubljani. Popoldanski program se bo razvijal na zeleni tratinji pri Ancepergovem gradu, kjer so višnjegorske dame pripravile garmamce vse dobrote sveta. — Na svidenje v Višnji gori!

javljami. Lep sloves so si zadnja leta priborili razen mizarjev tudi ljubljanski tapetniki; na razstavi nastopajo skupno s mizarji. Pohištvo je razstavljeno v učilnici kakor v stanovanjih, le okna nekoliko motijo, vendar so tu in tam tudi ta nedostatek razstavnih prostorov spretno skрили. Po razstavljenih izdelkih hvarjev moramo to obrt prištevati med pravo umetnostno panogo. Mizarji razstavljajo tudi v prvem nadstropju, vendar je tu razstava precej pestrša. V veliki (konferenčni) sobi imaš vtis, da si v imenitnem modnem salonu. Krojaški saloni, ki so zastopani na tej razstavi, so se predstavili tako, da se podjetjem ni treba bati kritike. Zlasti krojači si dandanes težko dobe stalne odjemalce in s takšno razstavo najlažje pridobijo zaupanje. K pohištveni razstavi spada tudi razstava klavirjev domačega izdelovalca. Tudi ta lepa obrt dandanes ne preživlja najboljših časov, nima pa posebne konkurence in tako dobre izdelke lahko prodajamo delež čez naše meje.

V drugem nadstropju so zastopane še mnoge stroke, da je razstava v resnici celotna obrtniška. Tako n. pr. razstavlja jo izdelovalci perila, vezenin in pletenin krasne izdelke, radio-aparati ti bude skomina, fotografiji tudi nočejo zaostajati, umetno ključavničarski izdelki hvallijo svojega mojstra, lesketa se brušeno steklo, poleg kleparskih izdelkov so razstavljene umetnine iz toltene pločevine, ki je po njih dobila obrt ime kovnostiskarske id. Naštevaje nima pomena, pokazati hočemo le, da je razstava popolna. Seveda so se posebno potrudili tudi čevljarji. Skupno v eni sobi razstavlja 10 mojstrov, ki se prav dobro zavedajo, da čevljarstvo dandanes preživlja najtežjejo krizo, zato so pa razstavili vse najlepše in najboljše.

Na popolni obrtniški razstavi mora biti seveda zastopana tudi živilska stroka; veselilni oddelek je na dvorišču v senci, kjer lahko naredi obiskovalec bilanco o razstavi nazadnje, ko se prepriča, da so se razstavljalki dobro izkazali.

(Poročila o obrtniški razstavi nimamo mogli pridobiti pravočasno zaradi pasivne rezistence grafičnega delavstva. Op. ur.)

Regulacija Ljubljane

Ljubljana, 4. julija.

Tempo dela v Ljubljani je od dne do dne hitrejši kljub vročini, ki jo delavci, vbadajoč se v blato na dnu struge, čutijo še posebej. Delati so začeli pred dvema mesecema, toda pripravljala dela so trajala mesec dni, zato izvažajo materijal šele 4 tedne.

Letos bodo morali izvoziti iz struge izredno mnogo blata, preden bo dovolj poglobljena, in sicer skoraj 100.000 kubičnih metrov. Od Novega trga do zapornice ob ustju Gradaščice znaša izkop 23.000 kub. metrov, od zapornice do Spice pa 75.000 kub. metrov, skupaj torej 98.000 kub. metrov. Izvažanje blata iz struge je torej ena najtežji nalog pri regulaciji Ljubljane in posebne težave so še z odvozom na staro pokopališče, ker je proga za odvažanje določena za gradom in je zaradi tega okrog 3 km dolga. Preden so delo organizirali, da gre hitreje ter gladko od rok, je preteklo seveda precej časa, zato doslej še niso izvozili mnogo blata v primeri z vsem izkopom, namreč samo 4000 kub. metrov. Doslej so izvozili na dan po 350 kub. metrov. Zapolnjeni je bilo 120 delavcev. Blato je odvažalo večeraj 39 voznikov s konjsko vprego in trije tovorni avtomobili.

Odslej bo delo napredovalo mnogo hitreje, ker so večeraj začeli izvažati blato tudi iz zgornjega dela struge nad zapornico. Na Spici so že zgradili zagatno steno, ki še poveča zapira vodo, zato je stru-

ga saba v vsej dolžini ter lahko delajo tudi okraj zapornice. Zapolnili so že 20 delavcev. Stavbno inženirsko so zgradili iz struge od pralekoga mostu po Trnovskem pristanu, čez provizorni most čez Gradaščico in po Gradaški in Dobrolovi ulici do Grobarjeve ceste. Danes že izvažajo blato po tej progi s lokomotivo h Kolesarji, kjer bo treba zasuti do primerne višine več nabranih cest. Računajo, da bodo izvozili z lokomotivo okrog 200 kub. metrov, torej skupno 550 kub. metrov na dan. Tako bi izvozili vse izkup v 6 mesecih. Da jih ne bo ovirala pri delu voda iz Gradaščice, jo bodo odvajali po večini skozi glavni kanal v spodnji del struge, ostanek pa po lesenih žlebovih. Zapornico na Ljubljanci bodo kmalu prestavili na Spico, ko bo povsem zgrajen spodnji ustroj. V ponedeljek začne že betonirati strugo navzgor od Novega trga.

Preprečen samomor

Višnja gora, 4. julija.

Vso Višnjo goro je pretresla večeraj vest, da se je višnjegorskim otročnikom v zadnjem hipu posrečilo preprečiti samomor, ki ga je hotela izvršiti mala neznanica. Neznanka je pred časom stila v Kriški vasi pri Višnji gori in je doma iz Mokronoga. V službi se je seznanila z domačim hlapcem in sad njegove prijateljstva je bil nezakonski otrok. Zaradi tega je šla iz službe in živila zdaj tu zdaj tam, pri tem pa nadaljevala svoje staro življenje. Zadnje dni je bivala na Peččenjku. Njeno vedenje pa je postajalo malo

Tel. 21-24 ELITNI KINO MATICA Tel. 21-24

Danes ob 7. in 9.

Henrik VIII in njegovih 6 žena

Bogat dopolnilni spored!

Hladna dvorana.

samljivo, da je vzbujalo splošno pozornost in to tem bolj, ker je v kratkem pričakovala drugega nezakonskega otroka.

V tosek pa je nenadoma izginila. Ljudje so jo videli hoditi okrog železniškega predora pri Višnji gori in o tem so obvestili tudi višnjegorske oročnike. Ti so jo v zadnjem hipu rešili iz predora, kjer je hotela s otrokom v naročju skočiti pod ravno prihajajoči vlak. Mlado obupanko so prepeljali v višnjegorske sodne zapore, da tu v miru premišli svoj grozni naklep. Ko je večeraj šlihi aot7perč.szkščšum

Trije ponesrečenci

Ljubljana, 4. julija.

Ko je večeraj popoldne sedela žena brezposelnega delavca, 33 letna Antonija Kolenina pred svojo barako v gramozni jami ob Linhartovi ulici, ji je nenadoma priletel v glavo velik kamen. Koleninova je obležala nezvestna in so jo morali nemudoma prepeljati v bolnico. Kakor so ugotovili pozneje, ji je vrgel kamen v glavo neki mladenič, ki so ga že prijeli. — V bolnico so večeraj pripeljali 33 letnega posestnika Janeza Gradiška iz Trzina, ki je v Domžalah padel pod voz, ker so se mu splašili konji. Gradišek je dobil hude zunanje in notranje poškodbe. — Na Karloški cesti je prišlo večeraj ponoči do karambola med avtomobilom in vozom. Neki taksi je vozil proti Dolenjski družbo dveh dam in gospodov. Na Karloški cesti mu je prišel nasproti s vozom 30 letni mesarski pomočnik France Južina, stanejo v Florjanski ulici. Sofer je po nesrečnem naključju s tolikšno silo zavozil v oje in konja ter v Južino, ki je stopal zvečen, da je vse odletelo po tleh. Ponesrečenega Južino so morali nemudoma prepeljati v bolnico.

ZVOČNI KINO IDEAL

DANES

LUCI ENGLISH

v veseligr

Hladna devica

Predstave ob 4, 7. in 9.15 uri.

Iz Trbovelj

— Ciril-Metodov kres, ki je bil napovedan na predvečer praznika slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda v četrtak, 4. t. m., odpade radi nepredvidenih ovir.

— Trboveljski šport: Za soboto, 29. t. m. je bila napovedana prijateljsko srečanje na zelenem polju med SK Primorjem iz Ljubljane in domačim SK Amaterjem. V zadnjem trenutku pa je Primorje odpovedalo, kar je našo športno publiko zelo oslovilo. Da bi pa športno občinstvo vendarle prišlo na svoj račun, so to vrzel hitro izpolnili naši čevljarji in krojaški pomočniki, ki so vprizorili zanimivo humoristično nogometno tekmo, ki je vse razveselila. Čevljarji pomočniki so pokazali, da niso le mojstri drete, kladi in smole, marveč tudi v branju žoge, pri katerem pač niso imeli smole, pač pa pravo srečo, saj so krojaškim pomočnikom pošteno preluknjali njihova zamrežena vrata. Kar 12 krat so čevljarji ob navdušenem vzklikanju občinstva poglani obupanim krojačem žogo v njihovo svetlo, dočim so krojači čevljarjem vrnilo mlo za drago le enkrat, dasiravno se je poizkušal golman g. Arnšek na vse kriplje truditi, da bi omilil uničujoč poraz krojaške barve. Občinstvo se je pri tej originalni tekmi izvrstno zabavalo in je le želeli, da bi si posamezni stanovi na zelenem polju večkrat skočili na ta način v laze. — Sledila je tekma I. in II. moštva SK Amaterja, ki je končala 6:2 za I. moštvo.

— Izlet esperantistov: V nedeljo, 7. t. m. bo izlet esperantistov iz dravske banovine na Sv. Planino. Izleta se udeležijo tudi zastopniki esperantskega pokreta iz savske banovine, zlasti iz Zagreba. Namen tega izleta je, da se članstvo in prijatelji esperantskega gibanja iz raznih krajev naše domovine medsebojno spozna, osobito pa je namenjen razgovorom o nadaljnjem delu med krajevnimi voditelji pokreta. Razgovorjale se bodo med drugim tudi o prireditvi velike esperantske razstave na ljubljanskem jesenskem velesejmu, kjer bodo esperantisti sklicali veliko konferenco, na kateri bodo sprejete smerice za intenzivnejše gibanje esperantskega pokreta. — Vodstvo trboveljskega esperantskega kluba vabi vse člane in prijatelje esperantskega gibanja, da se v čim večji številu udeležijo nedeljskega izleta na Sv. Planino, zlasti pa tudi vabi vse esperantiste iz bližnje in daljne okolice, da pokhite v nedeljo a to lepo zasavsko planino, ki ostane vsakomer, ki jo obišče, v lepem pomenu.

— Sodni uradni dnevi v juliju in avgustu: Srečno sodišče opozarja, da je sprejeto prvotno določeno sodno usode

dneve za Trbovlje in Hrastnik na julij in avgust, tako da se bodo sedaj vršili v Trbovljah 6. in 27. julija ter 14. in 24. avgusta, v Hrastniku pa 10. julija in 17. avgusta vsakokrat od 9. do 12. in od 13. do 16. ure.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 4. julija katoličani: Urh, Belizar.

Današnje prireditve:

Kino Matica: Henrik VIII. in njegovih 6 žena.

Kino Ideal: Hladna devica.

Kino Dvor: Chaplin v džungli.

Kino Šiška: Dirigible. Občni zbor »Dobrote« ob 19.30 v veliki dvorani Trgovskega doma.

Iz Celja

—c Zrtev napada. V soboto je hlapec Florjan Zerjav v Zalcu napadel 45 letnega brezposelnega slikarja Franca Jošta iz Zalca — ga sunil. Jošt je padel tako nesrečno, da si je obrnil desno nogo v členku. Prepeljati so ga v celjsko bolnico.

—c Seja mestnega sveta zopet odpovedana. Mestni župan dr. Gorican je v sredo preklical za danes napovedano sejo mestnega sveta. Ta čudni korak skuša utemeljiti z obvestilom, da je 13. junija postal ostavko na položaj predsednika mestne občine v roko g. bana s prošnjo, da ga razreši. Župan navaja — očitveno v pomanjkanju stvarnih razlogov —, da ne more predsedovati za danes sklenjeni seji mestnega sveta, češ da ne more prejudicirati odločitvam svojega naslednika.

—c Preložen uradni dan. Za torej določeni uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico, je preložen in bo v torek 9. t. m. od 8. do 12. v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

—c Umrla je v sredo v celjski bolnici 63 letna dnarica Jožefa Lukovičeva — Loč pri Poljčanah.

—c Plačilo davkov. Davčna uprava v Celju opozarja, da so dospeli 1. t. m. plačilo tretji četrtletni obroki zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoznajene osebe, davka na poslovni promet, davka na luksus in vojnice, 15. t. m. pa dospe v plačilo prvi polletni obrok zemljarine. Davčni zavezanci se opozarjajo, da te obroke v lastnem interesu poravnajo najpozneje do 15. avgusta. Zaradi nevarnosti podjetja, ki so dolžni pobirati davke na rente, morajo odpreti pobrane zneske po seznamu za prvo polletje 1935 do vstevšega 14. avgusta. Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet in davka na luksus, ki plačujejo davek po knjigi opravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za drugo četrtletje 1935 najpozneje do 30. julija.

ZVOČNI KINO DVOR

Telefon 27-30

Od danes naprej vsi prostori samo Din 3.50. Vsak dan nov program!

Chaplin v džungli

Danes ob 4, 7. in 9. uri

SMEH! GROHOT!

SPORT

— Na juniorsko kolesarsko državno prvenstvo, ki bo v nedeljo 7. t. m. v Podsedu pri Zagrebu na 80 km dolgi progi, odidejo v soboto trije ljubljanski dirkači, in sicer: Karl Lavrih in Slavko Hamberger od ZSF »Hermesa« ter Franc Bričelj od »Ljubljanske«. Poznavajoč energijo omenjenih treh dirkačev, upamo, da se bodo vneto borili za klubske barve. Ostali dirkači »Hermesa« kakor tudi drugih naših kolesarskih sekcij in klubov, pa se bodo istega dne borili na večjih dirkah v Slovenjgradu.

— V nedeljo dne 7. t. m. vsi v Gorenjo vas nad Škofjo Loko, kjer bodo videli lepo motoristično gorsko dirko v neposredni bližini Gorenje vasi Prijavilo se je že lepo število vnetih dirkačev, da tudi na ostalih cestnih zavojih preizkusijo svojo spretnost. Posetniki, ki si žele to prireditve ogledati, se lahko poslužijo avta, ki bo vozil iz Šiške. Tisti pa, ki se žele poslužiti jutranjega turističnega vlaka, imajo avtomobilsko zvezo s škofjeloške postaje v Gorenjo vas in nazaj.

ZEMLEJEPIS.

— Pri vas v Braziliji je gozovo vroče.

— Seveda, saj je oddaljeno naše mesto od ekvatorja samo eno stopinjo.

— Proti severu ali proti jugu?

— Proti severu.

— No, to je že dobro.

DNEVNE VESTI

— Nenadna smrt češkega zdravnika v Jugoslaviji. V tork jutraj je zadela v Fraski gori pri zdravniški središčni kap dr. Rudolfa Gerbeca, mestnega zdravnika iz Zlina na Češkoslovaškem. Pokojni je bil rojen leta 1871 v Stražnici na Moravskem, promoviral l. 1896, leta 1903 se je naselil v Zlinu, kjer je deloval do svoje nenadne smrti. Bil je prvi zdravnik tovarne tvrdke Baťa, zadnje čase njen šef zdravnik in vodja socialnega oddelka. Bil je tist sedanjega šefa podjetja Jana Baťa. Od leta 1931 je bil občinski svetnik, pa tudi sicer je agnilno posegel v javno življenje. Vest o njegovi nenadni smrti je češkoslovaško javnost temolj presenetila, ker je bil dr. Gerbec popolnoma zdrav, ko je odhajal na počitnice. Njegovo truplo so prepeljali v Borovo, odkoder je bilo prepeljano v Zlin, kjer bo danes položeno v rodbinsko grobnico.

— Novi francoski konzul v Zagrebu. V tork je prispel iz Benetk v Zagreb novi francoski konzul Georges Gueyraud. Dosedanji francoski konzul v Zagrebu R. Garreau je premeščen v Kairo.

— Kongres knjigarnarjev. V nedeljo se zbera v Zagrebu na kongresu knjigarnarjev iz vse države, da se porazgovori o svojih stanovitnih interesih. Jutri dopoldne bo posebna konferenca založnikov iz vse države. Na kongresu bodo razpravljali knjigarnarji tudi o uredbi o knjigarništvu, ki bo predložena v končno odobritev pristojnemu ministru.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo industrijscev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 10. in od 11. do 20. junija sledečo statistiko (število v oklepaju se nanašajo na isto dobo lanskega leta): Otvorjeni konkursi v dravski banovini 1 (1), v savski 5 (6), v primorski — (3) v drinski — (2), v zetski 1 (1), v dunavski — (1), v moravski 1 (2), v vrdarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (1); razglašene prisilne poravnave izven konkurza v dravski banovini 1 (6), v savski 6 (1), v primorski 2 (2), v zetski 1 (—), v dunavski 1 (2), v moravski — (1), v vrdarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo — (1); končana konvencionalna postopanja v dravski banovini 6 (5), v savski 1 (2), v vrbaski — (0), v primorski 1 (2), v drinski — (2) v dunavski 3 (4), v moravski — (5) v vrdarski — (6) Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1); potrjene prisilne poravnave v dravski banovini 5 (5), v savski 3 (3), v vrbaski — (3) v primorski 3 (4), v drinski — (5), v zetski — (2) dunavski 1 (4), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (—).

— Kongres gledaliških igralcev. Snoči se je pričel v Sarajevu kongres gledaliških igralcev in sicer v Narodnem gledališču. Med kongresom v pripravi člani zagrebške, ljubljanske in beogradske opere na prostem več predstav.

— Demantni jubilej mature. Maturanti zagrebške gimnazije iz leta 1875 proslavljajo dne demantni jubilej, 60 letnico mature. Od 71 maturantov, ki so maturirali pred 60 leti, jih živi še 14, med njimi g. dr. Ante Bauer in znani filolog dr. Tomo Marešić.

— Podpora za pobijanje živalskih kužnih bolezni. Kmetijsko ministstvo je nakazalo bankam upravam podporo za zatiranje živalskih kužnih bolezni. Banska uprava dravske banovine dobi 40.000 Din.

— Zeganje pri Sv. Duha. Starinska cerkva Sv. Duha na prijaznem hribu nad Višnjo goro ima za zaščitnika Sv. Urha. Čudno se sliši to, a menda že mora tako biti. Zadnjič smo se zmotili, ko smo poročali, da je pri Sv. Duha zeganje o binkošti. Zeganje bo v nedeljo 7. t. m. Na ta dan se zbera vsako leto pri Sv. Duha domačini od vseh strani, letos, ko stoji v neposredni bližini cerkvice moderna planinska doma, bo pa gotovo prišlo na zeganje tudi mnogo izletnikov. Upamo, da Urha nihče ne bo preveč častil.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljiva oblačnost, lepo vreme, kratke nevihte. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 33, v Beogradu, Sarajevu in Skoplju 32, v Zagrebu in Rogški Slatini 29, v Ljubljani 27,2, v Mariboru 25. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,2, temperatura je znašala 18,2.

— Svinja odgriznila otroku roko. V tork je v vasi Vranji blizu Stankovca v Dalmaciji svinja odgriznila 6 mesečni Miji Kapetanović desnico v zapetju. Starši so delali na polju in so otročka komaj še rešili, da ga svinja ni raztrgala.

— Berčeto truplo najdemo in pokopano. Dne 15. junija je v Savi pri Radovljici utonil 24 letni posestnikov sin Janko Berce iz Radovljice. Splašil se mu je konj, ki ni mogel zadržati. Planil je v dežo Savo in potegnil s seboj tudi voznika. Utopljenega konja so našli kmalu potem, ločim voznikovega trupla požrtvovalni gašilci nikakor niso mogli najti. Šele predvčerajšnjim je neki deček iz Podnarta spazil pod mostom zatakano truplo in obvestil o tem odrad. Pozneje so ugotovili, da gre za truplo utopljenega Berceta, ki so ga spoznali po četoviranem znaku na roki. Truplo so pozneje ob veliki udobnosti župljanov pokopali na radovljiškem pokopališču.

— Močan potresni sunek na Sušaku. Včeraj ob 17.25 so čutili na Sušaku močan potresni sunk, ki ga je spremljalo zahtojno podzemno bobnenje.

— Strela ubila kravo. Mod neurjem, ki je divjalo danes proti jutru, je udarila strela v gospodarsko poslopje nekoga posestnika v Soteski pri Domžalah in ma ubila kravo.

— Oblonška še niso izročili našim obla-

stema. Ambroža Oblonška, ki je v Zagrebu umoril Anko Peklič, in težko ranil svojo ljubico Korenovo, po zločinu pa pobegnil v Avstrijo, avstrijske oblasti še niso izročile našim. Moži še vedno sedi v zaporu na Dunaju, ker dunajske oblasti še niso končale preiskave.

Iz Ljubljane

—lj Zopet neurje nad ljubljansko kotlino. Pohleven dežek po tako hudi vročini, kakor je pritiskala skoraj nepretrgoma zadnjih 14 dni, je zelo redek. Navadno slede silni vročini neurja in nevihte s točo. To pot je nam toča prinesla in neurje je prišlo dvakrat zapored ponoči proti vsem predpisom glede kaljenja nočnega miru. Včeraj je prihrumelo takoj po polnoči, danes pa okrog 3.30 in ples je bil končan, ko je bil že dan. Zopet so se privlačili od severa črni oblaki, da so se megle vlačile kar po tleh, bliskalo se je, grmelno in treskalo, da so prestrašeni ljudje vstajali in gledali skozi okna, kaj je. Dežja je bilo znatno več kakor včeraj in tako je zemlja za prvo silo namočena, da se poljski pridelki ne bodo posušili. Suša je bila že občutna, kar se je poznalo tudi na sadnem in zelenjadnem trgu. Danes se je tudi ozračje precej ohladilo in morda bomo imeli ponoči mir, čeprav gre v tretje rado.

—lj Strah ljubljanskih mlekaric prijet. Mlekarice, ki so včasih res nekoliko ne- previdne, so stalno ogražene po tatovih, ki preže nanje in na njihove vozičke na vseh vogalih. Kradajo ji mleko, posodo, prte in kar sploh najdemo v vozičkih. Posebno zadnje dni so bile tatvine te vrste na dnevnem redu. Neznani zmikavci je mlekaricam odnašal prte, obl. ki so jo imele v vozičkih, dalje druge predmete, v nekaterih primerih pa tudi denar, ki so ga ne- previdnice pustile v torbica v vozičkih. Oškodovanke so tatvine sproti prijavljale, vendar tatni niso mogli zasatiči. Šele davi se je posrečilo nekemu stražniku v Tavčarjevi ulici prijeti ga v osebi 63 letnega Janeza Gabrovca, ki je doma s Crnuč. Gabrovci, ki je že znan star grešnik, je izganjal v Ljubljano, vendar se stalno vtihovalja v mesto. Po aretaciji je priznal, da je že nekaj tednov prežal na mlekarice, ki jim je pobiral z vozičkov kadar so odšle v hiše vse, kar je dosegel. Nakradeno robo je prodajal, denar pa sproti zapil.

—lj Glavno univerzitetno poslopje bo- do popravljali. Ministrstvo prosvete je že pred časom dovolilo ljubljanski univerzi 270.000 Din, ki jih potrebuje v svrhu popravila glavnega univerzitetnega poslopja in raznih notranjih adaptacij. Banska uprava bo že v nekaj dneh razpisala licitacijo teh del.

—lj V vročih dneh, ko se tudi najmanj občutljiva jedila kvarijo, sigurno tvegate z nakupom jajel — Če križete Vašo porabo jajel, pri nas, ste brez skrbi, ker dobite zajamčeno sveža štajerska jajca po nizki ceni. Podružnica Löwy, Kolodvorska ulica 35.

—lj Kres bo na ljubljanskem gradu ku- rila Akademski podružnica CMD v četrtek 4. julija na predvečer sv. Cirila in Metode. Cenjeno javnost, zlasti pa akademsko in srednješolsko mladino vabi- mo, da se udeležijo prireditve v čim lepšem številu.

—lj Okrajna organizacija J. N. S. za dvorski okraj (IX. in X. volišče) v Ljubljani ima svoj III. letni redni občni zbor v četrtek dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni G. Josip Birka, Borštnikov trg št. 2. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo nadzorneg. odbora. 3. Poročilo o politični situaciji. 4. Volitev novega odbora in nadzornega odbora. Predlog o članarini za l. 1935. 6. Volitev delegatov za sresko skupščino. 7. Slučajnosti. Članstvo se uljudno vabi k polnoštevilni udeležbi. — O bor.

Narodu zdravja, narodu gimnastike! Prav je razumelo ta klic agilno kopališče na Ljubljani, ki je priredilo za ves me- sec julij gimnastični tečaj. Vodi Ivo Zor. Gimnastične ure od 9. do 11. dopoldne in od 16. do 18. ure popoldne v ograjenem prostoru. Informacije: telefon 29—89.

Triko, svilen srajce s kratkimi in dol- gimi rokavi, v vse modnih barvah in do- brih kvalitetah po nizki ceni vam nudi M. PIRNAT, Sv. Petra c. 1. (Peglezen).

Zobni zdravnik dr. PUHER ne ordinira do 18. avgusta.

Halo! CAROVNIJE. Halo! ki jih še nikdar niste videli in pesmi, ki bi jih vedno radi poslušali, tvorijo nov pro- gram v DANCINGU

KAVARNE NEBOTIČNIK Samo še par dni.

Vstop prost! Cene normalne!

Šahovsko prvenstvo Jugoslavije

Ljubljana, 4. julija.

Poročali smo že, da bo od 5. do 28. t. m. v Beogradu moštovski šahovski turnir. Pričave so že zaključene in bodo sodelovali od mojstrov Pirc, Kostić, dr. Astaloš, König, dr. Trifunović, dr. Drezga, N. ... ović, Tomović, Tod, Schreiber in dr. Kalabar. Od amaterjev pa Sava Vuković, Mil. Vidmar ml., ... ing. Tekavčič in Petrović. Turnir bo svečano odprt 6. julija ob 14. v prostorih šahovskega kluba. Igralni čas je določen dnevno od 14. do 19. in po dvehurnem odmoru od 21. do 23. Čas razmišljanja je 40 potez na 2 in pol uri, za vsako nadaljino uro pa 16 potez. Na- grad je 8: 5000, 3000, 2000, 1500, 1000, 700, 500 in 200 Din. Zmagovalec dobi za dve leti naslov prvaka Jugoslavije. Amaterji, ki bodo na tem turnirju do- segli 40% množičnih točk, bodo prejeli naslov mojstra.

Dobra vinska letina

Ljubljana, 4. julija.

Pomladna slana je napravila takšno škodo, da pomeni v resnici katastrofo za našega itak obubožanega kmeta. Kar se je govorilo doslej o škodi v vinogradih in sadovnjakih, ni pretirano. K sreči so se pa pozeble kulture popravile, kar je večja tolažba za kmeta kakor vse pod- pore in obljube. Največja škoda je v sa- dovnjakih, vendar pa niso pozeble mnoge pozne vrste jabolk.

Dolenjski vinogradnik je srečnejši od štajerskega, ker je trsje na Dolenjskem odgnalo nekoliko pozneje, dočim je bilo na Štajerskem, zlasti v Slovenskih gori- cah in Haložah že skoraj povsem ozele- nelo, ko je padla slana. Dolenjski vino- gradi so si opomogli in zdaj se obeta skoraj povsod dobra letina. Nastavek je izredno lep, že več let ni bil takšen. Če ne bo uime, bo letošnja vinska letina naj- lepša izmed zadnjih let. Posebno lepo ka- žejo krški vinogradi. Grozdje je izredno lepo, kakor da je narava hotela odsko-ovati obupanega kmeta. Upanje je, da bo letos dolenjski vinogradnik lažje prodal svoj pridelek, ker bo na Štajerskem zopet slaba letina. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da je dolenjski kmet zaradi tega na bolj-šem ter da bo lažje zmagoval davke. Rev-ščina na Dolenjskem je v pravem pome- nu besede strašna. Marsikateri vinograd- nik ne more kupiti galice, na up je pa ne dobi. Ljudje si ne morejo kupovati niti kuhinjske soli ter morajo biti zadovoljni z živinsko soljo. Vinogradi zaradi tega se-veda ne morejo biti povsod idealno ob- delani. Četudi se bodo zboljšali tasi, je beda zapustila tako globoke sledove, da si kmet še dolgo ne bo mogel opomoči ter se bodo še dolgo očitovali razni demora- lizirajoči vplivi kljub frazam o našem zdra- vem podeželju. Z dobrimi letinami žal se ne bo konec krize in nadlog, ki tepo na- šega kmeta.

Dva čudna muzeja

O tem, kakšne muzeje lahko ljudje ustanavljajo, pričata dve kuriozni po- ročili. V New Yorku bo v kratkem od- prt muzej ljubavnih pisem, ki ga bodo blagohotno financirali ameriški milio- narji. Za muzej so že zbrali bogato zbirko ljubavnih pisem iz vseh krajev sveta. Najstarejše ljubavno pismo v muzeju bo iz 8. stoletja izpod peresa Kitajca Lio-tai-pesa. Mnogo zanimivejša bodo pa ljubavna pisma Napoleona Nelsona, Madame de Staël, Verlainea, Casanova, Byrona itd., ki so gotovo napisali mnogo sladkih besed, ker pač niso slutili, da pridejo njihova ljubavna pisma nekoč v muzej.

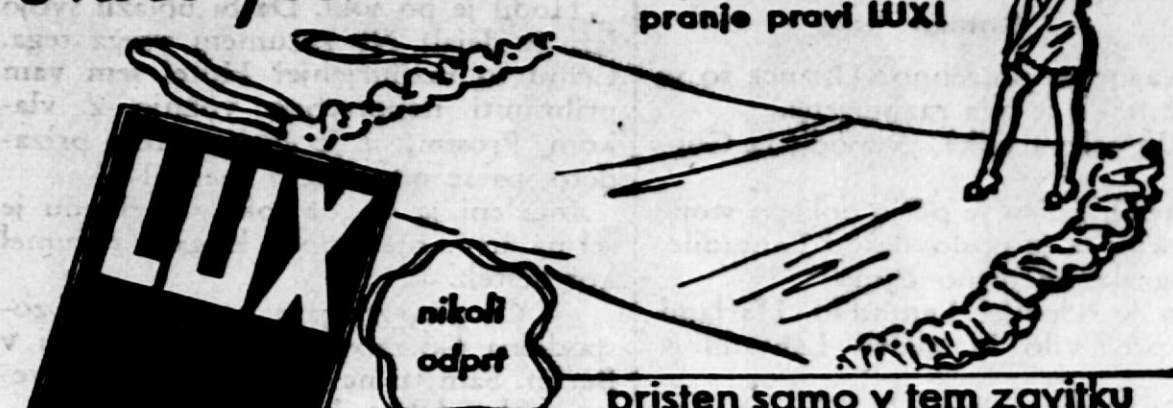
Kot največji kontrast ima pa london- ski trgovec W. E. Clifford muzej smrtnih obsodb. Najstarejši Cliffordov dokument je staroegiptska, na papiru- spisana smrtna obsodba in sicer po ki- tajskih obsodbah. Poleg tega je v mu- zeju mnogo zanimivih orijentaljskih smrtnih obsodb. Ta svojevrstni muzej, ki hoče objaviti poleg svojega kataloga kot drugi zvezek še psihološko študijo o svojem ustanovitelju, ima baje doslej 1000 števkil.

Poskusni ljudje

Newyorški medicinski kolegij je do- bil nedavno zanimivo zbirko poskus- nih morskih prašičkov. 72 študentov in študentek se prostovoljno izpostavljajo v interesu trpečega ljudstva učinkom različnih strupov. Kolegij pa še vedno sprejema ljudi, ki so pripravljeni z ena- ko ljubeznijo in požrtvovalnostjo slu- žiti bližnjemu. Farmakolog kolegija dr. Lin J. Boyd poroča, da so požrtovalni študenti nedavno zavili strupene žveple in druge sestavine. Zda- jo hočejo preizkusiti na njih zastupljenje svinčcem, da bodo mogli učenjaki pro- učiti učinek tega strupa in odkriti za- ščitna sredstva proti njemu.

O doseženih uspehih dr. Boyd tam-

Fino perilo

bo vedno brezhib- no, če vzameš za pranje pravi LUX!

pristen samo v tem zavitku

krat molči, odločno se je pa izrekel za to, da bi učenjaki delali poskuse na čim večjem številu požrtvovalnih ljudi. Poskusi na živalih ne prinesejo tako zanes-ljivih dognanj in ni daleč čas, ko ne bo prišlo na trg nobeno zaščitno sredstvo več, dokler ne bo preizkušeno na več- jem številu nalašč v ta namen izbranih poskusnih ljudi.

V SOLI.

— Koliko je ena in ena? Jurček: Kakor se vzame, gospod učitelj. — Kako to? Ena in ena je vendar dve. — Kaj še, gospod učitelj. Ena in ena je lahko tudi enajst.

Kamnik postane pravo letovišče

Preureditve in obnovitve zdravilišča bodo končane v 2 do 3 letih.

Ljubljana, 4. julija.

Kamnik ima vse naravne pogoje, da postane letoviški kraj v pravem pomenu besede, letovišče velikega sloga, ki bi ne zaostajalo za Bledom. Toda samo naravni pogoji niso dovolj, kar morajo končno sprevrediti tudi Kamničani. To pomeni, da ni ničesar brez žrtve in smotrečnosti ter da tudi Kamnik ne more postati pravo leto- višče, dokler niso razen naravnih pogojev izpolnjeni še vsi drugi.

Zahteve dandanašnjega tujškega pro- meta pač niso isketovne z zahtevami prejš- njih časov. Toda Kamnik tem zahtevam lahko ustreza. Kakor je bil že v srednjem veku letoviško mesto, lahko postane tudi zdaj, seveda se pa morajo Kamničani za- vedati, da ne živimo več v srednjem veku. Pozabiti pa tudi ne smemo, da je bil Kam- nik v srednjem veku bolj znano letoviško mesto, kakor je zdaj.

Bil je letno bivališče oglejskega patri- jarha, obiskovali so ga Bamberžani, habs- burški vojvode, cesarji: Ferdinand I.—III., Friderik II., mejni grofi istrski in grof me- ranski. V srednjem veku je bil Kamnik tudi prestolnica Kranjske za časa kužnih bolezni in turških vpadov. Sploh Kamnik slovi že od njega dni kot izredno zdravo mesto; zdaj zavisi od Kamničanov, da dobi Kamnik zopet sloves, ki ga v resnici za- služi. Propaganda sama na sebi pa ni do- volj, temveč mora mesto dobiti predvsem naprave, ki brez njih ni tujškega prometa, hotele, zdravilišče itd.

Pred vojno je Kamnik slovel zlasti po svojem zdravilišču, ki ga je osnovala l. 1876 rodbina Prašnikar. Tedaj so slovele Kneippove kopeli in kopališče, ki je bilo urejeno po Kneippovem sistemu, je zelo dobro uspevalo. Kamnik je bil živahan kot pravo letoviško mesto. Obiskovali so ga številni gostje iz raznih krajev Avstrije. Kamničani se še spominjajo sentimental- no zlatih časov, ko je bil Kamnik monde- no mesto. Toda prišla je vojna in na mah je bil konec kamniškega letoviškega slo- vesla. L. 1915 je bilo letovišče rekvirirano v vojaške namene. Zasedli so ga begunci, ki so v njem strahovito gospodarili. Kurili so celo okna in vrata. Lep park je bil opu- stošen. Po vojni je Dunajčan Herrmann, sorodnik Prašnikarjev, prodal zdravilišče Karlu Pollaku. Pollak se ni mogel odločiti za obnovo zdravilišča ter ga je l. 1919 do- volil kandijskim usmiljenim bratom v dobrodelne namene. Ker pogoji daritve niso bili izpolnjeni, je zdravilišče na pod-

lagi sodne razsodbe prešlo zdaj v last Tuj- sko prometnega društva v Kamniku, kot cesionarju Pollaka.

Toda Tujsko prometno društvo bi tudi ne moglo obnoviti zdravilišča, ki si od nje- ga Kamnik zopet obeta razmah tujškega prometa. Potrebne so velike investicije, ki jih ne zmoro občina, pa tudi društva ne. Inicijativni so pa prijatelji Kamnika, ki so letos osnovali »Kopališko družbo Kam- nik, d. d.«. Osnovna glavnica družbe je znašala ob ustanovitvi pol milijona, med- tem se je pa zvišala na 750.000 Din. Kam- niška skupina delničarjev se pogaja še z neko drugo skupino za prevzem večjega dela zdraviliškega kompleksa. Ustvarjena je torej solidna gmotna podlaga za po- vzdigo Kamnika kot letovišča, kar je po- sebno važno, saj bodo investicije znašale okrog 2 in pol milijona Din.

Preureditve in obnovitve seveda ne bo- do končane že letos, nego v 2. do 3. letih. Renovirajo že kopališče in odprti bazen. Še letos bodo lahko nudili tople kopeli. Bazeni bodo modernizirali tako, da bo vo- da v njem vedno res čista in topla. Adap- tirajo tudi večjo vilo, drugo, manjšo pa nameravajo povečati in preurediti za po- sebno vrsto vodnega zdravljenja, ki ni vezano na letno sezono in ki ne zahteva posebnih instalacijskih naprav. Obnovili bodo tudi opustošen park, ki meri okrog 2 ha. Suhe jarke in ribnik bo zopet napol- nila tekoča voda. Ena največjih del bo adaptacija glavnega dvonadstropnega po- sloppja; ta kamniški »Kuhhaus«, prej kras- no poslopje, je bil pred 90 leti pokvarjen, skorajda uničen. Po prezidavi bo v glav- nem posloppju 30—35 letoviščarskih sob, ustrezajočih povsem tujko prometnim za- htevam. Glavno zdraviliščno poslopje bo postalo center tujškega prometa v Kam- niku z družabnimi prostori, ki jih Kamnik najbolj pograba.

Nedvomno pomeni obnova zdravilišča za Kamnik začetek nove dobe, razvoj mesta v pravo letovišče ter razmah živah- nega tujškega prometa; z zdraviliščem je ustvarjena osnova, ki daje tudi močno po- budo, da bodo začeli Kamničani gledati na tujski promet nekoliko stvarnejše. Pre- urejeno poslopje bo postalo vnoor, kakšne naj bodo sobe za letoviščarje, in merilo za to, kaj je prav za prav hotel in kaj go- stilna. Tako Kamnik posej ne bo le pri- vlačeval letoviščarjev, temveč jih bo tudi obdržal.

Mirovna palača na prodaj

Prodaja jo novi tajnik Društva narodov Avenol. — Kupec se bo težko našel.

Politično bi bilo glede na italijansko besinski konflikt razumljivo, da je mi- rovna palača na prodaj, toda ta vest odgovarja tudi sicer resnici. Na prodaj je namreč dosedanja mirovna palača tajnika Društva narodov. Poslopje je star ženevski hotel, ki j. bil kupljen, ko je kmalu po svetovni vojni prispel iz Londona v Zenevo ustanovljat Dru- štvo narodov sir Eric Drummond. Zda- je se obrača novi generalni tajnik ženevske institucije Avenol na vlade v Društvo narodov včlanjenih držav s prošnjo za nasvet, kar je drugače redek priemer, ker je pravilo, da se obračajo vlade na Društvo narodov za nasvete. Avenol naj bi prodal dosedanje mirov- no palačo, ker je nova že gotova in se kmalu začne seliti v njo visoki go- spodje s pisarnami.

Leta 1926 je plenarna seja Društva narodov sklenila prodati staro palačo, toda takrat ni nihče stlul, da bo go- spodarska stiska prodajo skoraj onemo- gočila. Zato išče tajnik Avenol kupca na način, ki je za Društvo na- rodov najprikladnejši. Najti skuša in- teresenta za staro palačo med včlanje- nimi državami in pripravljen je upo- števati vsak pameten nasvet, ki bi mu

ga dala ta ali ona vlada. Ženevski opti- misti med drugim pričakujejo, da bo ta ali ona bogatejša država kupila palačo in napravila iz nje mirovni muzej. Čas pa ni nič kaj prikladen za tako upanje. Vendar je pa očitno, da več glav več ve in če bo vsak znanjeni minister samo pet minut razmišljal o tem, kaj bi se dalo storiti pametnega z mirovno pala- čo, bo vsaj en ministrski svet uspešen.

V Zenevi sami, kjer je še preveč ho- telov, posebno pa prostih stanovanj, se nihče ne zanima za najem, kaj šele, da bi kupil staro palačo, ki bi bilo treba v njo investirati najmanj 2.000.000 švi- carskih frankov, preden bi bila za biva- Nekdo je sprožil misel, da bi postala stara mirovna palača sedež tajništva vseh javnih in napol javnih mednarod- nih ustanov, ki jih je v Zenevi več sto. Pa tudi za to bi bila potrebna popra- vila in adaptacije, za katere pa ni de- narja. Vse torej kaže, da bodo za mi- rovno palačo težko našli kupca.

TUDI ZNAMENJE ČASA.

— Težko je, težko, dandanes na sve- tu. Prej je človeku blagajnik pobeignil. zdaj pa ne gre in ne gre, dokler mu ne izplačajo vse odpravnine.

Ludvik Wolff:

BOGINJA DOBROTE

Roman

— Kaj je to potrebno? Ustnice so se ji tresle, tako je bila razburjena.

— To veleva olike, gospodična Görtzova.

Drhtečih kolen je odšla doli po stopnicah, kjer se je poslovila od Lantadile, ki je igrala imenitno damo.

Avto je odpeljal Lantadilo. Harland je stal pred vilo in mahal Lantadilo v slovo.

— Če pride ta dama še kdaj, mi boste pač dovolili, gospod Harland, da ostanem v svoji sobi. Poteze okrog Ingeleninih ust so pričale, da govori iz nje odpor.

Harland jo je presenečeno pogledal. Hotel je odgovoriti osorno, pa se je premagal. — Ne bojte se, gospodična Görtzova, ta dama ne pride več k nam.

Ingeleni se je ziasnil obraz.

Harland se je smehljaj: — Kje je pa ostala vaša ljubezen do bližnjega, ki ste mi jo tako vroče polagali na srce, draga gospodična?

Ingelena je zamažala odgovora.

— Mar so ženske med seboj izključene od te ljubezni? Ali hči pruskega častnika sploh ne more govoriti s plesalko? No, povejte sami: ali je splošna ljubezen do bližnjega težak bankrot ali ne?

— Razumeti nečete, — je odgovorila Ingelena v zadregi.

— Ne, ne, tega seveda nečem razumeti, — je pritrdil Harland in odšel na sprehod po livadah, na hrib, tja pod sinji nebesklon.

Med večerjo sta bila oba slabe volje. Redke besede so se težko vlekle od enega k drugemu. Ingeleni se je ustavljala jed v grlu.

Večer je bil tako izredno topel in miren, da sta lahko sedela na terasi. Sedela sta molče, kakor da sta si tuja.

Harlandove misli so hitele v Curih, poigravale so se z zapeljivim plesalčinim telesom in stopnjevale pričakovanje v pohot. Kako počasi prihaja noč. Kako dolga je pot do jutri.

Morava si medsebojno pomagati, je čutila Ingelena in sklenila roke. Kako bi mu mogla pomagati? In zakaj ne pomaga on meni? Otožno je zrla v dolino, nad katero se je razprostirala tema. Bližala se je nesreča in ni je bilo moč goče preprečiti. Zvezde so visele brez sija na sivem jesenskem nebu.

Harland je sklenil povedati ji šele naslednjega dne, da namerava odpotovati v Curih, kakor da se boji očitkov, ki bi utegnili priti iz »strežničnih« ust. Ali pa je bila to sramežljivost, plahost, zavest, krivde?

Ce bi mogla zdaj govoriti, — je pomislila Ingelena, govoriti odkrito, varno v nočni temi. Ni pa vedela, kaj bi mu porekla. Njena čustva so ležala tako globoko pod mejo učinka besed. Sedela sta molče in bila sta si tuja. Na livadah so peli črički.

Harland se je zdel samemu sebi kakor takten zakonski mož, ki se pripravlja na majhen skok čez zakonski plot, ko je dejal naslednjega jutra z najnedolžnejšim obrazom:

— Danes moram odpotovati v Curih, gospodična Ingelena.

Dvignila je oči, motne in brez poguma, in ni takoj razumela, za kaj gre.

— V Curih?

— Da, po denar moram — se je zlagal Harland in imel je neprijeten občutek.

Ingelena je vstala. — Pripravljena bom pravočasno, gospod Harland.

— To menda ne bo potrebno, — je zajecjal Harland v smešni zadregi. — Res se vam ni treba truditi, draga gospodična.

— Ne razumem vas.

— Saj se vendar lahko odpeljem v Curih sam. Mar ne?

— Moja dolžnost je spremljati vas, gospod Harland.

— Lahko si prihranite ta trud, gospodična Ingelena. Zvečer prispev v Curih, odpeljem se v hotel, zjutraj stonim po denar in opoldne se odpeljem nazaj. Vam moram biti hvaležen, da se počutim tako zdravega, da lahko napravim to pot sam.

Ingelena je stala kakor okamenela. Bila je odstavljena. Bila je odveč! V Curih se je hotel odpeljati sam. Tam se sestane s to plesalko.

— Z drugimi besedami se pravi to: Ne potrebujete me več, gospod Harland.

— Kako morete trditi kaj takega, gospodična Ingelena?

Zbrala je vse svoje sile. — Prosim, da me odpustite, gospod Harland.

Ogorčeno je vstal: — Gospodična Ingelena!

— Odpovedujem se svoji plači, samo domov me pustite.

— Zakaj pa, kako vam pride na misel kaj takega?

Sklenila je roke kakor mlada deklica in prosila: Pustite me domov, gospod Harland!

— Ne smete se udajati takim mislim. Razočarali ste me, gospodična Görtzova.

Hodil je po sobi. Da bi ublažil svojo laž, je dejal: Ne razumem vsega tega. Čemu to razburjenje? Hotel sem vam prihraniti nepotrebno vožnjo z vlakom. Prosim, če se čutite s tem prizadet, pa se odpeljite z menoj!

Ingeleni je šlo na jok. Harlandu je šel na živce njen molk, ki ga je razumel kot očitke.

— Če pa vztrajate na odpustu, gospodična Görtzova, se vrneva jutri v Berlin. Sam tu ne morem ostati, to veste enako dobro, kakor jaz.

Ingelena je nepremično zrla na livado in zagledala je prvi podlessek, ki je kričal po dolini kakor vijoličasto znamenje slovesa.

— Bodite tako prijazni, gospodična Görtzova, in povejte mi najprej svoj sklep, kajti če se vrneva jutri v Berlin, je moja pot v Curih odveč.

Morda mu dela krivico? Morda je njegov sestanek z Lantadilo samo grdo obrekovanje? Morda mora pa res samo po denar.

— No, kako ste se odločili, gospodična Görtzova?

— Ne vztrajam na svoji odpovedi, gospod Harland. Glas se ji je tresel.

— No, hvala bogu, — je vzkliznil zadovoljno. — Kriza je premagana. Zdaj sva pa zopet dobra prijatelja. Podal ji je roko. Ingelena jo je omahujoče

prijela in ni mu je mogla stisniti, kakor je stisnil on njeno.

Ko je hitel Harland čez nekaj ur na kolodvor, je bil že pozabil na vse in radostno je stopal pustolovščini naproti. Ingelena je zrla za svojim »bolnikom«, ki ga je prvič pustila samega, in zdela se ji je, da je izpuščena s korinami.

Kmalu je pridrvel vlak iz St. Moritza; ustavil se je, potem je pa odsopihal naprej po dolini. Za njim je ostalo samo nekaj oblakov dima, ki so nepremično viseli v srebrenem zraku, končno so se pa razpršili.

Ingelena je stala na terasi in opazovala bele oblake. Vedno močnejši je bil v nji občutek, da je sama na svetu, zapuščen, pozabljen. Jata ptic je letela proti jugu. Ingelena je razprostrla roke, a že je izgubila pogum in jih zopet povesila. Srce je kopnelo in ni vedelo, kam.

Kar jo je obšel strah, paničen strah. Hipoma ji je postalo jasno vse, kar se je bilo zgodilo zadnja dva dni.

Ingelena je iztegnila roko po opori, tak prepad je naenkrat zajel pred njo. Da jo je Harland takorekoč zapodil iz svoje spalnice, da je zahteval šampanja in poskočno godbo, da se je oprijel Lantadile, vse to ji je postalo jasno šele zdaj. Vsaka izmed teh podrobnosti je spadala v celotni okvir. Harlandov konec se je bil začel.

V Bregenz ob Bodenskem jezeru

Križi in težave z motivi. — Jezero kakor od Ljubljane do Novega mesta.

Ljubljana, 4. julija.

Ce imaš za tako dolgo pot s tolikimi lepotami tako počasi odmerjen čas, kakor smo ga imeli mi, moram spravljati v popotno torbo in naglici in vse vprek, kar ti pač pride pod roke. Za sistematično, podrobno zbiranje popotnih vtisov in spominov ni časa, niti prilike. Zabeležiš ali zapomniš s mimogrede samo to, kar obrne nase največjo pozornost ali na kar te opozori vodnik, ki bi pa moral v mnogih primerih še sam imeti nekoga, da bi ga vodil in mu tolmačil to in ono. Izvestna površnost je na takem potovanju neizogibna in če pišeš o njem, ti nehoti uhaja izpod peresa. Nekoliko na boljšem si, če imaš poleg svojih še oči dobrega fotografskega aparata. Biti pa moraš v izbiranju motivov dobro podkovani, sicer mečeš denar in trud proč.

Med nami je bilo precej z dvojnimi očmi oboroženih, pa ne vem, če so vsi kaj prida videli. Kavalirstvo je že itak močno opešalo, med fotomateriji pa menda še posebno. Kdor prej pride, prej melje. Čim se je nam odprl med potjo lep pogled na starinski grad vrh strme pečine, na železniški most nad globokim prepadom, na jezero s parniki ali na karkoli zanimivega, so naenkrat molele glave vseh naših vrlih fotografov iz avtobusa. Vsi so se tiščali spredaj, samo naša lepa gospa je bila zadaj, vse lepe motive so ji sproti zakrili, da je slednjič obupala in sploh ni več jemala aparata iz kovčega. Še pametnejši je bil naš gorenjski diplomat. Nekaj časa je poskušal loviti motive, potem se je pa naveličal in začel navdušeno kupovati albume z razglednicami. Dobrega pol kovčega jih je nakupil. Leto in dan bi bil lahko fotografiral, pa bi jih ne bil spravil toliko skupaj, še manj pa tako lepih. Kdor zna pa zna.

Težko je bilo slovo od čarobnega Arlberga. Eni smo bili za to, da bi žrtvovali obed tem naravnim krasotam, drugim, bolj prozaičnim, se je pa mudilo naprej, ker smo imeli v Bregenzu naročeno kosilo. Zmagali so prozaični, saj so bili v večini. Fric je krepko pritisnil na veliko zavoro. Začeli smo se spuščati v dolino. Strmo, skoraj brez ovinkov, brez serpentin. Kmalu smo zagledali na obeh straneh krasne, močnejše vodopade. Eden je lepši in močnejši od drugega. Naš Peričnik se mora skriti pred njimi za kožo. Najmočnejšega so vpregli, da goni stroje velike elektrarne. Kako pohlevna in kako grozna obenem zna biti narava. Po dolini onkraj Arlberga preko Dalaasa, Bludenza, Feldkirchna, Rankweila, Götzisa, Hohenemsa in Doornbirna vse tja do Bregenza so imeli ljudje binkošne svečanosti narodnih noš. Tirolski značaj in tirolske lice se začeta polagoma izgubljati šele okrog Bodenskega jezera. Naše zanimanje in občudovanje se je nenahoma stopnjevalo. Bili smo šele na začetku poti, a za seboj smo imeli že toliko lepega, da kar verjeti nismo mogli, da je to šele začetek.

Iz bujnega zelenja se je nam prikazalo Bodensko jezero, kjer se križajo meje treh držav — Avstrije, Nemčije in Švice. Bil je binkoštni ponedeljek, vse je bilo praznično, ljudje in narava. Še jezero se je lesketalo v solčnih žarkih, ležeč in sanje in nihljajo nad vod

no gladino prijetneje. Zasnežene gore so bile za nami, bili smo v nižini, le daleč tam za seboj smo jih še videli, kako se kopljejo v solncu, zavite v raztrgano belo odejo. Bodensko jezero, stari rimski Lacus Brigantinus, pozneje Švabsko jezero. Kdo ne pozna njegovih lepot vsaj po imenu, po glasu, ki gre o njih daleč po svetu? Ta je največje nemško in poleg Züriškega tudi največje švabsko jezero. Dolgo je 69 kilometrov (od Ljubljane do Novega mesta je po železnici samo 7 km več), široko pa 13,5 km. Med Konstanzom in Meersburgom se razdeli v dva rokava, v Spodnje ali Zellersko in Zgornje ali Überlinsko jezero. Promet po jezeru je zelo živahen, obala goste naseljena, posebno na nemški in švabski strani. Na jugu in jugovzhodu se ti odpira krasen razgled na alpski svet. Ob Bodenskem jezeru leži baza nemškega zrakoplovstva, rojstni kraj Zeppelina, Friedrichshafen. Taj preko pa nismo videli, ker je predaleč. A bilo bi zanimivo pogledati, kaj snujejo tam in kakšna nova presenečenja na nebu pripravljajo Nemci svetu.

Ob vzhodnem koncu Bodenskega jezera leži prelepi Bregenz, izrazito letoviško mesto, glavno mesto Predarlške. Deli se gornje v mesto, starorimski Castrum, in nižje ležeči novi del, kjer so skoraj same lepe vile bogate gospode. Bregenz ima živahno pristanišče, a tudi precej razvito industrijo. Tu vidiš, kako kipi življenje povsod tam, kjer je dala narava človeku vse pogoje za uspešen razvoj, med katerimi zavzema vodo prvo mesto. Zapadno od Bregenza je znani sedež belih menihov Mehrenau. Škoda je, da nismo imeli časa, da bi se ogledali pri njih in jim izročili po zdrave gostoljubnih bratov iz stiškega samostana. Pa saj smo imeli tudi Konstanz blizu, a tudi tja nismo utegnili. Potni maršal se je neizprosno držal programa. Prav je imel. Če bi bil izpolnil polovico naših skritih želja, bi bili že zdaj na potovanju.

V Bregenzu je bilo precej toplo. V pristanišču je kar mrgolelo praznično oblečenih ljudi. Tudi čedna dekleta smo videli, vendar pa ne tako in toliko, kakor pri nas. Našim dekletom v čast in ponos bodi povedano, da toliko tako lepih deklet na vsej dolgi poti nismo videli. To smo naglašali zlasti mi, kar nas je bilo na zakonskem dopustu, pa tudi oba vzorna zakonska moža pod kontrolo sta se molče strinjala z nami. Bodi vesel, dokler se še lahko oziraš po lepih dekletih in živih v prijetni domnevi, da ti ta ali ona vrne pogled. Tudi iluzije so včasih lepe. Velik izletniški parnik je prispel na novo množico, da smo pustili prevročo juho v restavraciji nasproti pristanišču in hiteli gledat pekre noče. V dolgi povorki so odšli izletniki z godbo v mesto, mi pa brž k obedu.

Po obedu smo krenili naprej proti švabski meji. Jezero se nam je kmalu izgubilo neke na desni strani, pa ne za dolgo. Čutili smo, da se bližamo deželi blagostanja, miru in reda, marljivosti in žilavosti. Deželi zdrave pameti. V Pustertalu, v Vipitenu, na Brennerju je dihalo po krvi in razdejanju, tu, na pragu Švice, pa po mleku in ustvarjanju. Tam so namenili razširjeno, tlakovano cesto tankom in težkim topovom, tu

cestah svoje žene in otroke z avtomobili na izprehod. Ob treh popoldne smo bili na avstrijsko-švabski meji pri Höchstu. Obmejnih nevednosti tu skoraj sploh ne poznajo. Avstriji so povsod na meji višnji, postrežljivi, uvidni. Nič manj, če ne še bolj Švabji. Vizuma za Švico itak ne potrebuj, dobiš ga brezplačno kar na meji. In kako hitro gre vse od rok! Švabski obmejni organi imajo štampiljko kar zunaj pri okencu. Nobene bojevitosti ne vidiš na njih, nobene našemljenosti, nobenih srepih pogledov izpod čela. Vse je prijazno, postrežljivo, uglajeno. Tu ni Brennerja in hvala bogu, da ga ni. Tu ne slažijo potujočih dam posebne dame v posebnih sobah. Švica je

svobodoljubna država in Švabji znajo ceniti osebno svobodo. Da znajo tudi služiti denar, jim je treba šteti v naših pohlepnih časih samo v dobro. Saj bi ga tudi mi radi služili, pa ga ne znamo. Mi prepuščamo to našim dobrim prijateljem. Po denarju nas švabski obmejni organi sploh niso vprašali. Švabji so pametni, saj žive od sira, ur in tujev. Čim več denarja neseš v njihovo deželo, tem gostoljubneje te sprejmejo. Morda se je nam pa na obrazih poznalo, da ne vozimo s seboj mišjono, da bi jih spravili na varno v Švico. Taki »izletniki« iz Jugoslavije so bili že pred nami. Mi smo pa bili veseli, da so nam hitro odprli mejo, da smo zdrknili po lepi cesti proti Zürichu. — J. Z.

Sanje bomo sami zapisovali

Kako dolgo trajajo sanje. — Kaj izda človeški jezik v sanjah.

Človeški možgani so generator električne napetosti. Z dveh mest na glavi lahko dobivamo izmenični tok z nihanjem okrog petih valov v sekundi, število in sila teh valov je pa merodajen znak za to, ali je človek zdrav ali pa božjasten, da-li sanja ali vidi. Po vsem človeškem telesu gredo neprestano taki električni impulzi, ki so vir napetosti na dveh med seboj oddaljenih mestih v telesu. Podoben, toda ne tako stalen in zadržan električni tok se da dobiti tudi iz rok, jezika, nog itd.

Nedavno je razkazoval psiholog newyorške univerze, dr. L. W. Max v newyorški akademiji prirodnih ved aparat, ki beleži električno napetost v spanju. Zelo čudne beležke so spremljale spanje gluhotnega moža v Coney Islandu. Speči mož je nevede in nehoti beležil spremljevalne električne pojave svojega spanja tako, da je bila ena elektroda zaznamujočega aparata pritrjena k njegovi nadlakti, druga pa k njegovemu zapestju. Zakaj so dali baš gluhotnemu priložni pripovedovati električnim potom o tem, kaj se mu sanja? Zato, ker je našel v njem dr. Max boljši poskusni predmet, nego v normalnih ljudeh. Gluhonemi so vajeni govoriti z rokami, gestikulirati, in v tem tiči menda vzrok, da so razlike električne napetosti v njihovih rokah očitno razvite in da so močnejše in značilnejše vrste.

Iz Maxovih poskusov vzemo o sanjah, ki ne trajajo tako kratko, kakor se je še nedavno mislilo. Iz raznih poskusov — strel, ki je prebudil spečega in kaj se mu je vse zdelo o streli še v trenutku, preden se je prebudil — so prej sklepali, da trajajo sanje samo odomek sekunde. Dr. Max je pa točno

dognal, da so trajale sanje v enem primeru skoraj tri minute.

Po Maxovem mnenju pa niso najzanimivejše tiste sanje, ki jih povroči zunanja pobuda, recimo ropot. Nasprotno, on pravi, da nastane večina sanj in sicer baš najbolj čudnih iz jezičnih pobud. Jezik premešča snovi, pa tudi sicer je zelo živahen in gibčen. Zato dr. Max sodi, da lahko zabeležimo posebno močne električne impulze, če položimo eno elektrodo na jezik spečega človeka in da se v trenutku, ko človek sanja, električna napetost zelo značilno izpreminja. Samo da se mu je zaenkrat posrečilo zabeležiti to le enkrat. Enako se mu je tudi posrečilo najti vsega skupaj samo štiri ljudi, ki znajo zaspati, če imajo na jezik pritrjeno elektrodo. In nesreča je hotela, da trije od teh tako trdno spe, da se jim sploh nič ne sanja.

OTROŠKA.

— Papa, zakaj pa mamica nepreravno poje?

— Mar ne veš, da uspa Jurčka?

— Ali bo nehala peti, ko bo Jurček zaspal?

— Seveda.

— Mar bi se ne mogel Jurček delati kakor da spi?

DOBER RECEPT.

— Čuj, prijatelj, kaj ti je svetoval zdravnik proti nervoznosti?

— Svetoval mi je, naj hodim po prstih.

— In je pomagalo?

— Pa še kako! Zasačil sem svojo ženo z njenim domačim prijateljem.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nadvne ljubljani soprog, oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Anton Grčar

pekovski mojster

dne 4. t. m. po dolgi, mukopolni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, miru v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 5. julija 1935 ob 1/4. uri pop. iz hiše žalosti, Lončarska steza 6 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. julija 1935.

ZVONKO, sin.

JOŽICA GRČAR, soproga in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

**Stalna zaloga in prodaja
polnomastnega
sira v blokih
kg Din 16.--**

Černe Oskar, Ljubljana, Sv. Petra 35

Objava

Člani pomožne blagajne „Naprednost“ naj se v svrhu informacij zgleda:

v Ljubljani, Borštnikov trg 21. pri Ang. Škof; v Velikih Laščah pri Josip Samar; v Škofji Loki pri Juliju Kralj; v Kamniku pri Ernest Škof;

POJASNILA SO BREZPLAČNA.